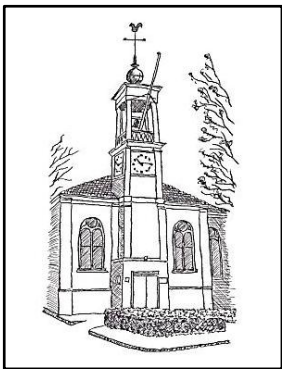

kerkblad
DE VERBINDING

Protestantse Kerk

Protestantse gemeente
De Verbinding
te
Drimmelen

9^e jaargang, juni 2026

Protestantse gemeente De Verbinding te Drimmelen

Predikant

Ds. Marijn Gilhuis
Amerweg 2A, 4926 CZ Lage Zwaluwe
T: 0168 - 85 34 45 / 06 - 18 31 56 90
E: predikant@pkn-deverbinding.nl

Kerkelijk medewerker

Jolanda Vos - van der Linde
Kapucijnenhof 10, 4904 RB Oosterhout
Werkdagen: dinsdag en woensdag
T: 06 - 22 28 97 13
E: kerkelijkwerker@pkn-deverbinding.nl

Voorzitter:

Ad Verdoorn
Kerkstraat 57, 4926 CV Lage Zwaluwe
T: 06 - 30 70 27 05
E: kerkrentmeesters@pkn-deverbinding.nl

Scriba:

Annette Houtekamer - van Dam
Hartelweg 22, 4825 BZ, Breda
T: 06 - 53 64 46 55
E: scriba@pkn-deverbinding.nl

Contactpersoon Rouw- en Trouwdiensten in Lage Zwaluwe: Nelleke ten Haaf T: 06-81 89 30 74
Contactpersoon Rouwkamer Stichting Jeugdhuis Ons Belang: Leen ten Napel T: 06-51 48 77 36

Oude website Protestantse gemeente Lage Zwaluwe

W: www.protestantsegemeentelagezwaluwe.nl

Oude website Protestantse gemeente Terheijden - Wagenberg

W: www.pkn-terheijdenwagenberg.nl

Binnenkort is de nieuwe website beschikbaar.

De foto op de voorpagina is gemaakt door Johan Sweep

*Dit kerkblad is een uitgave van de Protestantse gemeente
De Verbinding te Drimmelen*

*Kopij juli/augustusnummer inleveren tot 20 juni 2026
kerkblad@pkn-deverbinding.nl*

Redactie
Reina Faasen
Loes van der Eijk

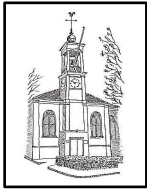
Van de redactie

Eind mei en daar verschijnt het concept van het kerkblad in mijn mailbox. Het is weer even wennen als 'nieuw/oud' redactielid maar het went snel!

In deze editie, met een prachtige voorkant, een foto gemaakt door Johan Sweep, kijken we terug op mooie activiteiten zoals de Vrijheidsmaaltijd bij SOVAK, de schuurviering op Hemelvaartsdag bij de familie Sprangers en 'Heel Zwaluwe bakt'. Maar we kijken ook vooruit en er valt, naast de vaste rubrieken, weer veel nieuws te lezen.

Veel leesplezier en gaat u deze periode op vakantie: een hele fijne vakantie!

Namens de redactie,
Reina Faasen

Klusochtend in de kerk in Lage Zwaluwe en Ons Belang op 13 juni a.s.

Op zaterdag 13 juni a.s. hebben we een klusochtend in onze kerk in Lage Zwaluwe en in Ons Belang. We starten om 09.00 uur met allerlei klussen die we eenvoudig zelf en met elkaar tot een goed einde kunnen brengen. Met het opknappen van het interieur hebben we gezien wat een talent er beschikbaar is. U kunt zich bij Peter Kraak aanmelden. Zie onderstaand telefoonnummer en e-mailadres.

In juli plannen we nog een klusochtend. De datum wordt vermeld in het volgende kerkblad.

Namens het college van kerkrentmeesters
Peter Kraak
06 - 55 88 41 68
peter@peterkraakprojecten.nl

In 1987 richtten de paters van missiehuis Zuiderhout een werkplaats op onder de naam: 'Derde Wereld Werkplaats'. Dit onder het veelzeggende motto 'Eerst drinkwater, dan wijwater'.

Het doel van toen was om met opgeknapt materiaal mensen in Afrika ondersteunen bij het opbouwen van eigen levensonderhoud.

In 2006 is de werkplaats verhuisd naar het huidige pand. De naam is inmiddels veranderd in 'Tools To Work'.

De stichting Tools To Work heeft een driedelige missie:

- Gebruikte gereedschappen en apparaten opknappen en reviseren (duurzaamheid).
- Opgeknapte spullen sturen naar projecten in enkele Afrikaanse landen (ontwikkelingshulp).
- Werktrajecten of dagbesteding aanbieden aan mensen met beperkingen (begeleiding).

Ook ondersteunen wij nu mensen in Nederland. Zo kunnen Oekraïense vluchtelingen ons materiaal goed gebruiken en kunnen kinderen uit minder draagkrachtige gezinnen op onze fietsen naar school.

Naast onze eigen projecten werken wij ook samen met onze zusterorganisaties Gered Gereedschap, Betuwe Wereldwijd en Vraag en Aanbod Internationaal. Zo wisselen wij soms materiaal uit en vullen wij elkaars containers aan.

Zomeropenstelling in het Witte Kerkje

Op de zaterdagen 18 en 25 juli en 1 en 8 augustus kunt u het Witte Kerkje in Terheijden bezoeken. De kerk is dan open tussen 14.00 en 16.00 uur.

Er zijn verschillende activiteiten op de zaterdagen. Mogelijk zal de Stichting Witte Kerkje Terheijden ook een bijdrage leveren.

Zingt u graag? Kom dan op zaterdag 25 juli naar het Witte Kerkje want die middag zingen we bekende en minder bekende liederen uit het Liedboek. Als u doorgeeft welk Liedboeklied u graag zingt (liefst voor 18 juli) dan passen we het programma daarop aan. U kunt liederen van uw keuze opgeven bij Mariette Verkerk: mariette177@gmail.com. Wij zorgen er dan voor dat de muziek voor iedereen beschikbaar is.

Op alle bovengenoemde data zijn we in ieder geval open voor een kopje koffie of thee. U kunt ook een kaarsje aansteken, mediteren, rustig zitten in de kerk of in de tuin. Uw zorgen en wensen kunt u op papier zetten of met elkaar delen.

Onze gastvrouwen leiden u ook graag rond, vertellen over ons Lodewijks kerkje en beantwoorden al uw vragen.

Tot ziens in ons Witte Kerkje!

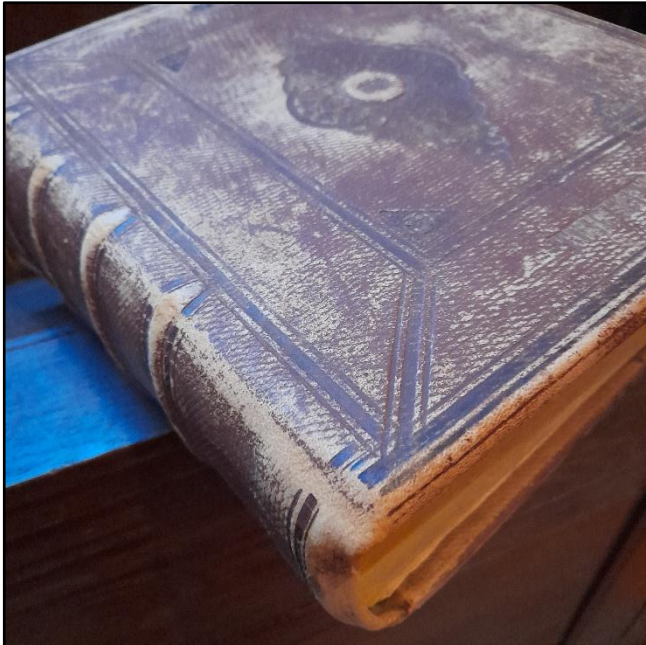
Namens alle gastvrouwen
Mariëtte Verkerk

Restauratie van de bijbels in de kerkbank

Of u nu in persoon of online de dienst in Terheijden bijwoont, u heeft ze vast gemist: de antieke bijbels in de kerkbank:

De bijbels hebben historische en emotionele waarde en daarom hebben we laten uitzoeken wat het kost om ze te restaureren.

Kok boekbinderij in Maartensdijk heeft een offerte uitgebracht op basis van onderzoek van de bijbels: het op originele wijze restaureren van het leer, plaatsen van schutbladen en vastzetten van losse pagina's kost € 1800,00. Het plaatsen van originele koperen sloten die het uitzakken voorkomen kost € 800,00. Totaal € 2600,00 waarvan € 451,24 BTW, maar als we de restauratie via de Stichting Witte Kerkje laten verlopen kan de BTW worden afgetrokken.

De kosten zijn dus netto € 2150,00. Tot nu toe hebben we aan donaties € 1475,00 toegezegd gekregen. We komen dus nog € 675,00 tekort. Daarom doen we een beroep op u: wilt u meehelpen om deze historisch waardevolle bijbels te bewaren voor de toekomst?

U kunt een donatie doen op"

CvK Beheer Prot. Gem. Terheijden-Wagenberg NL73 RABO 0373 7298 47. Zoals u weet is onze Protestantse gemeente De Verbinding een ANBI en u kunt uw gift daarom aftrekken van uw belasting.

Dank u wel alvast.

College van Kerkrentmeesters
Annette Houtekamer

Inloop Koffieochtend op 19 juni

Koffie, (soep) en ontmoeting in het Witte Kerkje. Welkom!

Komt u bij ons op de koffie? We starten **om 10.00 uur** met een kop koffie of thee met wat lekkers. In de tweede helft van de ochtend is er een eenvoudige broodmaaltijd met of zonder soep.

Voelt u zich welkom en neem vooral iemand mee! Opgeven is niet nodig. Als er dieet-wensen zijn is dat voor ons wèl handig om te weten. Met hartelijke groet,

Wietske Brenters en Mariëtte Verkerk

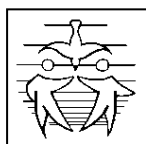

Inloop in het Annahuis

Op zondag 7 juni en zondag 5 juli is de collecte bestemd voor het Annahuis. De opbrengst wordt besteed aan wat er nodig is om de inloop draaiende te houden. Denk hierbij aan koffie, thee, suiker, melk, af en toe een koekje erbij, en de warme maaltijd om 12.00 uur. De meeste bezoekers eten gratis mee, omdat ze geen inkomsten hebben.

Aan de dienst op zondag 7 juni werkt Chantal Tieleman mee, staflid in het Annahuis. Het collectiedoel en de inhoud van de dienst sluiten dus op elkaar aan. Van harte aanbevolen!

Omzien naar elkaar

In onze gemeente zijn mensen die voor langere of kortere tijd worstelen met een kwetsbare gezondheid. Anderen hebben drukke taken in werk of eigen kring, weer anderen weten misschien niet hoe de dagen door te komen. Wat je situatie ook is, soms kan het je teveel worden of wil je daarover graag met iemand spreken.

Omdat De Verbinding ook op het internet staat, melden we hier mensen niet met hun naam. In ons pastoraal team hebben we veel mensen in beeld, maar het kan zijn dat je graag iemand wilt spreken. Aarzel dat niet om contact met een van ons op te nemen.

Wat je situatie ook is, we wensen je veel sterkte, goede moed en Gods nabijheid toe. Mede namens de ouderlingen en bezoekerspersonen,

Jolanda Vos – van der Linden
ds. Marijn Gilhuis.

Examens

De komende weken zijn belangrijk voor onze jongeren. Velen ronden hun schooljaar af, en voor een aantal betekent het dat ze eindexamen hebben gedaan of misschien nog examens moeten maken voor hun opleiding. Spannende weken voor de jongeren zelf, maar ook voor de ouders en grootouders en de familie.

Ik wens allen al het goede en resultaten waar je blij van wordt! En als het anders loopt en toetsen worden niet gehaald, sterkte met

herexamens en goede moed je als je het jaar of vakken over moet doen. Ik hoop dat bij veel huizen de vlaggen uit kunnen!

Ds. Marijn Gilhuis

Maatschappelijk relevante films in het Witte Kerkje

Vanaf 1 juni zijn er maatschappelijk relevante films te zien in het Witte Kerkje in Terheijden. De andere data zijn: 6 juli, 3 augustus, 7 september en 5 oktober. Indien u hiervoor belangstelling heeft kunt u zich aanmelden op filmhuis@wittekerkjeterheijden.nl.

U krijgt dan de namen van de films en een korte beschrijving van de inhoud toegestuurd.

De kaartjes kosten € 7,50 per persoon, maar voor Vrienden van het Witte Kerkje is de toegang € 6,00.

De inloop is vanaf 19.30 uur met een gratis kopje koffie of thee. Om 20.00 uur start de film, voorafgegaan door een korte introductie. Na afloop is er ruimte voor een discussie.

Agenda

juni 2026			
01	Een goed gesprek	19.30	Tuinzaal Terheijden
05	Samen aan tafel	17.30	Tuinzaal Terheijden
08	Kerk schoonmaken	09:00	Kerk Lage Zwaluwe
10	Bijbellezen	13.30	Consistorie Lage Zwaluwe
12	Een goed gesprek ochtendgroep	09.30	Tuinzaal Terheijden
13	Klusochtend in de kerk en Ons Belang	09.00	Kerk Lage Zwaluwe
19	Koffieochtend	10.00	Tuinzaal Terheijden

Op de tweede woensdag van de maand is het van 13.30 tot 14.30 Bijbellezen in de consistorie in Lage Zwaluwe. De andere weken is het 'gewoon' op donderdagochtend, aanvang 9.00 uur.

Vakantieweek in het Nieuw Hydepark 2026

Zondag 15 maart

Wij zijn vanmorgen om half 8 opgestaan.

Om half negen gingen we aan tafel om te ontbijten. Na het ontbijt nam Nel Groeneveld de dag met ons door en ds. Wim Lolkema ging iedere dag voor in gebed en hij las iedere dag een stukje uit de bijbel.

Om 10 uur gingen we koffie en thee drinken en vrijetijdsbesteding. Om half 1 gingen we aan de middagmaaltijd, daar na was het rustuur, waar je zelf mocht weten of je ging rusten of iets anders ging doen.

Om 15.00 uur gingen we weer aan de koffie of thee, daarna gingen we naar de kapel voor de kerkdienst. Daarover hebben jullie al kunnen lezen in een vorige kerkbode.

Na de kerkdienst gingen we weer terug naar de grote huiskamer om nog even te zitten, praten, puzzelen en om half 6 gingen we aan de avondmaaltijd.

Na de maaltijd gingen we om 20.00 uur weer koffie of thee drinken en was er een optreden van het koor "De Hydezangers" (koor bestaande uit vrijwilligers).

Het was een mooie en gezellige avond, ze zongen mooie liedjes met Wim Lolkema aan de piano. Daarna was het tijd om te gaan slapen.

Wordt vervolgd.

De hartelijke groeten van uw correspondent
Nab Bevelander

30 mei 2026 – De beste bakkers

We hadden er lang naar uitgekeken, de grote dag van heel Zwaluwe bakt, en op 30 mei was het dan zover. Heel Zwaluwe bakte – in de zon.

Als u denkt dat de spanning in sommige televisieprogramma's sterk wordt overdreven dan kan ik u uit de droom helpen. In het echt is het nog veel erger: deelnemers die wel mee wilden doen, maar die zich alleen nog even moesten aanmelden, aanmeldingen die in de spam verdwenen, prijzen die ergens waren afgeleverd, maar waar (in de tuin)? En dat was nog maar de voorpret van de organisatie, om over de deelnemers nog maar te zwijgen.

Op de dag zelf kwam het allemaal goed, zoals dat hoort. De taarten kwamen binnen, ze werden beoordeeld door een deskundige jury en de schorten werden uitgereikt. Lieve (jeugd) en Elly mogen zich de beste bakkers van Zwaloew noemen.

Wie wilde kon komen proeven en, hoe passend, er was nog over voor na de kerkdienst op zondag.

Op de volgende pagina's een impressie van de middag en het recept van de winnende taart van Elly.

Loes van der Eijk

Alle inzendingen bij
elkaar en enkele in
close-up.

De jury heeft een zware taak.

Hoort u een zachtjes mmmmmm?

Linksonder de winnende taart van Lieve van dichtbij
en Rechtsonder de winnende taart van Elly

Het recept van de winnende taart Nazomerfruitcrostata met bramensaus

Nodig

250 g bloem
175 g boter

75 g fijne kristalsuiker
2 eieren, gesplitst

250 gram bramen (diepvries)
1 eetlepel suiker
150 ml water

125 ml slagroom
1 zakje vanillesuiker
250 gram mascarpone
1 flinke eetlepel lemon curd

1 bakje frambozen
1 bakje aardbeien
1 bakje blauwe bessen
Poedersuiker
Blaadjes verse munt

Doe de bloem, de boter, de suiker en 1 mespunt zout in de keukenmachine. Maal tot een kruimelig deeg. Voeg al malend 1 voor 1 de eidooiers toe. Neem het deeg uit de kom en leg het op een met bloem bestoven werkblad. Kneed kort en vorm een bal. Leg verpakt in vershoudfolie 1 uur in de koelkast.

Bestuif de deegbal met bloem en rol op bakpapier met een deegroller uit tot een cirkel van 26 cm doorsnede. Leg het deeg met het bakpapier op een groot bord. Duw met duim en wijsvinger puntjes in de rand zodat er een kartelrandje ontstaat. Prik met een vork gaatjes in de bodem. Zet het bord 20 min. afgedekt in de koelkast. Verwarm de oven voor op 180 °C.

Schuif de bodem met het bakpapier op een bakplaat en bak in ca. 20 min. lichtbruin en gaar. Laat de bodem op de bakplaat afkoelen.

Doe de bramen met 1 el suiker en 150 ml water in een steelpan. Breng aan de kook en laat 5 min. pruttelen op laag vuur. Neem van het vuur en laat afkoelen.

Klop de slagroom met de vanillesuiker en 1 el suiker net niet stijf. Schep de mascarpone en de lemon curd erdoor. Verdeel over de bodem en leg het verse fruit erop. Bestrooi met poedersuiker, strooi de munt er over en serveer met de bramensaus.

Volgens schattingen leven er in Nederland 30.000 migranten zonder verblijfsvergunning. Velen van hen zijn arbeidsmigranten, anderen zijn na een mislukte asielpcedure in Nederland gebleven, bijvoorbeeld omdat het land van herkomst hen niet meer accepteert. Wie ongedocumenteerd in Nederland leeft, heeft maar weinig rechten. Bovendien is er altijd de angst om opgepakt en uitgezet te worden.

Diverse kerkelijke initiatieven helpen ongedocumenteerden met informatie, advies en scholing en stimuleren hun zelfredzaamheid. Ook helpen zij bij nieuwe asielpcedures. Kerk in Actie ondersteunt deze initiatieven:

Wereldhuis Amsterdam

In Amsterdam leven naar schatting 15.000 mensen zonder verblijfsvergunning. In het Wereldhuis vinden zij een veilige plek om op adem te komen en elkaar te ontmoeten. Bezoekers krijgen er informatie, advies en scholing, en worden gestimuleerd om eigen initiatieven te nemen. Medewerkers zien dagelijks hoe groot de nood is, ook onder vrouwen en kinderen zonder onderdak. Juist daarom is het Wereldhuis een plek waar mensen worden gezien en aangemoedigd hun leven weer in eigen hand te nemen.

Stap Verder Amsterdam-Zuidoost

In Amsterdam-Zuidoost, waar mensen uit meer dan 130 landen samenleven, biedt het diaconaal oecumenisch centrum Stap Verder steun aan nieuwkomers met en zonder verblijfsvergunning. Het centrum houdt (medische) spreekuren, biedt taallessen en heeft een ouder-kind project. Stap Verder is een vaste plek waar mensen terecht kunnen met hun zorgen, voor praktische hulp en soms ook voor een warme maaltijd of financiële ondersteuning.

Pauluskerk Rotterdam

De Pauluskerk ondersteunt mensen zonder verblijfspapieren met opvang, zorg en begeleiding. Ze krijgen hulp bij levensonderhoud, medische en juridische zorg, taallessen en dagbesteding. Ongeveer vijftig mensen wonen in opvangpanden van de kerk. Waar mogelijk begeleidt de Pauluskerk mensen ook bij een vrijwillige terugkeer, in samenwerking met de Internationale Organisatie voor Migratie.

Stek Den Haag – De Halte

Sinds de gemeente Den Haag is gestopt met Bed-Bad-Brood-regelingen, staan ongedocumenteerden vaak op straat. De Halte biedt tijdelijke opvang aan vrouwen, soms met kinderen, en aan enkele ernstig zieke mannen. In deze veilige omgeving krijgen zij rust en begeleiding om toe te werken naar een vervolgstap. De opvanglocaties zijn vrijwel altijd vol.

Villa Vrede Utrecht

Voor ongedocumenteerden in Utrecht biedt Villa Vrede een plek van rust en perspectief. Bezoekers kunnen er binnenlopen voor een warme maaltijd, een wasbeurt of contact met familie. In gesprekken en activiteiten krijgen zij steun om na te denken over hun toekomst en realistische keuzes te maken.

Landelijke Ongedocumenteerden Steunpunt

Ongedocumenteerden kunnen in Nederland worden vastgezet in detentiecentra. Het Meldpunt Vreemdelingendetentie heeft een helpdesk die meldingen onderzoekt, juridische bijstand biedt en centra bezoekt. Jaarlijks worden zo'n honderd klachten ingediend om de leefomstandigheden te verbeteren en misstanden aan te kaarten.

INLIA – helpt kerken hulp bieden aan vluchtelingen

INLIA ondersteunt asielzoekers en helpt kerken om hen bij te staan. In Groningen verzorgt INLIA de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) en biedt juridische en maatschappelijke begeleiding, activiteiten en noodopvang voor wie nergens terecht kan.

Werkvloer voor vluchtelingen zonder status in Eindhoven

Dit project biedt vluchtelingen zonder verblijfsstatus de kans om te leren en mee te doen. Via cursussen en praktische activiteiten werken zij aan vaardigheden, zelfvertrouwen en toekomstperspectief. Het initiatief van De Huiskamer voor Vluchtelingen en de diaconie van de Protestantse Gemeente Eindhoven helpt mensen om, waar hun toekomst ook ligt, waardig en actief in het leven te staan.

Afgelopen 4 mei was de dodenherdenking ook in Lage Zwaluwe. In de kerk was hiervoor een bijeenkomst met een toespraak van dhr. W. Bossers als vertegenwoordiger van de gemeente, het gedicht 'In de stilte vond ik mij' van Rita Declerck, gelezen door mevr. S. Thissen, en een bijzondere toespraak door Douwe van den Berg. Met goedkeuring van Douwe wil ik deze toespraak graag met jullie delen.

Wout Meijer

Googelen of goochelen met de waarheid

Een merkwaardig thema vandaag, zult u denken. Ik leg het dadelijk uit.

Op 4 mei staan we stil bij de littekens die de Tweede Wereldoorlog heeft achtergelaten bij ooggetuigen en hun (klein)kinderen. Dat gebeurt o.a. door het vertellen van het grotere, complexe verhaal. Geschiedenis krijgt pas betekenis als we nadenken over de belangrijke vragen van vandaag en als we bereid zijn te leren van toen. En bij dat laatste – leren van het verleden – gaat het fout.

Een paar jaar geleden zei ik op deze plaats op 4 mei dat de mensheid weinig geleerd heeft van de fouten en de wreedheden uit de recente geschiedenis. Ook leiders van grote en kleine landen hebben weinig geleerd van het verleden. Ik zou die toespraak zo kunnen herhalen.

Oorlog en geweld zijn helaas van alle tijden en elke strijd, elke oorlog heeft twee kanten Er zijn altijd over en weer daders en slachtoffers.

Ik heb de laatste tijd veel nagedacht over het schrijven van twee boeken. Voor de inhoud van het eerste boek – hoewel er nog geen letter op papier staat – heb ik voldoende stof. Er zijn immers voldoende oorlogen waarover iets te vertellen valt. Het gaat ongeveer zo uitzien.

Het eerste boek krijgt de titel 'Oorlog voor gevorderden'.

De ondertitel wordt 'de prijs van een oorlog in een wereld die nooit vrede kent'. Het wordt helaas een dik boek.

Waar het boek over gaat? Als u de oorlogen van de afgelopen decennia bekijkt, dan ziet u dat de oorzaak vrijwel altijd met een G begint.

1). Er wordt gevochten om **g**roundgebied:

Hoe meer terreinwinst je boekt, hoe vernietigender dit is voor de tegenstander. Tegenwoordig zijn het grondgebied van Oekraïne, Gaza, Taiwan en zelfs Groenland niet veilig voor mensen die zich wereldleider noemen. Ook ver daarbuiten, zoals in Afrika of Zuid-Amerika, wordt gevochten om grondgebied.

2). Maar mensen vechten ook met elkaar om **g**roundstoffen: zeker nu grondstoffen schaars worden – zoals bij voorbeeld olie en gas.

Dan wordt het aantrekkelijk om te strijden om aardse grondstoffen. De grondstoffen in Afrika vormen nu al een twistpunt. Over een jaar of 10 ontstaat er een wereldwijde strijd om het tekort aan water – dat hebben de Verenigde Naties al voorspeld. In Tsjaad was vorige week al een strijd tussen groepen om de toegang tot water.

3). De derde letter G staat voor **g**eloof:

In de afgelopen eeuwen hebben mensen elkaar naar het leven gestaan, enkel en alleen omdat men een verschil in levensovertuiging had. Bijzonder is dat in elke geloofsovertuiging vrede en respect voor de medemens in theorie centraal staan. De praktijk is anders. Het zijn de extremisten die hun tegenstanders willen bekeren of definitief uitschakelen met geweld.

4). Dan de G van **g**eld: de eeuwige bron van conflicten tussen arm en rijk.

In Afrika en Zuid-Amerika maar ook in Oost-Europa wordt strijd geleverd tussen hen die het geld en de macht hebben en degenen die het slachtoffer zijn van corruptie, diefstal, omkoping. Zij die al weinig of niks meer hebben, verliezen nóg meer.

5). Ten slotte: de 5^e letter G: de **g**rootheidswaanzin van leiders.

Zij beschouwen zich als redder van de wereld, claimen op voorhand de Nobelprijs voor de vrede en bouwen gigantische paleizen of een triomfboog – en dat alles ter meerdere eer en glorie van zichzelf. Prima voorbeelden van arrogantie en hoogmoed.

Elke oorlog, elk conflict tussen groepen mensen, tussen landen, tussen volkeren is te herleiden tot één of meer van deze vijf. En de leider heeft de macht om te bepalen welke van de letters G het belangrijkste is: gebied, grondstoffen, geloof, geld of eigendunk.

Dit duurt al vele jaren en ik geef toe: het is een somber beeld voor de generaties na ons.

De vraag die ik in het begin stelde was 'heeft de mensheid dan zo weinig geleerd van de voorgaande perioden?'

Het antwoord is ronduit teleurstellend: er is weinig geleerd.

Eén van de wapens van deze tijd is de informatievoorziening via het internet.

De leugen heeft tegenwoordig meer kracht dan de waarheid. Feiten worden opeens 'ook maar meningen' en diverse – buitenlandse en Nederlandse – politieke partijen maken hier grif gebruik van. Het kost steeds meer moeite om feiten, wetenschap en kennis te accepteren terwijl gezwam alom voor de waarheid wordt aangezien.

Daarom is het thema vandaag ook 'googelen of goochelen met de waarheid'. Maar er is een tweede reden waarom goochelen vandaag van toepassing is.

Wie zijn in al die oorlogen en gevechten de grootste slachtoffers?

Dat zijn de burgers. Wereldleiders hebben er geen probleem mee om burgerdoelen aan te vallen: scholen, ziekenhuizen, woonwijken, bruggen, elektriciteitscentrales, watervoorziening, wegen, markten, etc.

Zelfs basale zaken voedsel, drinkwater en medische zorg worden geblokkeerd. Wereldwijd zijn er circa 520 miljoen kinderen die lijden direct of indirect onder oorlogsgeweld.

Burgerslachtoffers: ook in Lage Zwaluwe en omgeving zijn ze er. Voor hen zijn we vandaag in het bijzonder samengekomen. Wij kennen hen bij naam, we weten waar ze stierven en onder welke omstandigheden. We hebben ze zojuist genoemd en geëerd met een lichtje Zo zijn er in Nederland veel mensen die vandaag worden herdacht.

Er zijn ook minder bekende mensen. Eén ervan is Marcel Velleman. Zijn artiestennaam was Ben Ali Libi. Hij was goochelaar van beroep. Hij werd weggevoerd naar concentratiekamp Sobibor en stierf daar in 1943. Joost Prinsen heeft de dichter Willem Wilmink gevraagd een gedicht over hem te schrijven. Op Youtube.com zien en horen we dat Joost een korte toelichting geeft en vervolgens het gedicht voordraagt. Aan het eind van het gedicht is Joost Prinsen heel emotioneel.

Het fragment van Joost Prinsen vindt u op:

<https://www.youtube.com/watch?v=Tkg1GgOcu4&t=14s>.

Misschien is het goed om ook een tweede boek te schrijven.

Het zou kunnen heten 'Vrede voor beginners'.

Omdat vrede nog zo ver weg is, laat ik de eerste 100 pagina's voorlopig leeg. Er zijn immers weinig plaatsen waar echt een vredige samenleving is en waarover dus iets te vertellen valt.

Morgen vieren we het feest van de bevrijding, van de vrede, omdat we ruim 80 jaar een vreedzame periode hebben gekend. Die vreedzame periode moeten **WIJ** voortzetten. We kunnen hier in Lage Zwaluwe onze vooroordelen en strijdpunten opzijzetten en onze medemensen zien zoals ze echt zijn: ze zijn waardevol, het zijn onze vrienden, onze naasten en burens, ondanks het verschil in huidskleur of geaardheid, geloof of maatschappelijke positie.

Als wij daar in slagen kan ik beginnen met het schrijven van de eerste pagina's van het boekje 'Vrede voor beginners'.

Ik daag u uit om samen met mij daar vóór 4 mei 2027 100 pagina's mét voorbeelden van te maken.

Ik wens u vrede toe!

Douwe van den Berg

Vrijheidsmaaltijd op 5 mei bij SOVAK

Op 5 mei 2026 rondom een uur of half 5 waren Wout en Annie Meijer er om samen met mij de tafels klaar te zetten voor de vrijheidsmaaltijd in de foyer van SOVAK. Vanaf half 6 kwamen de gasten binnen en zochten een plekje aan de tafels.

We hadden de vrijheidssoep besteld bij het nationaal comité 4 en 5 mei. De soep was een witte bonensoep bedacht door Janny van der Heijden, bekend als jurylid van het tv-programma 'Heel Holland Bakt'. Haar gedachten hierbij waren, een witte soep te maken, wit als een vredesduif. Wit als een witte vlag. Wit als een open begin. Wit, bewust gekozen, staat voor ruimte, voor stilte, neutraliteit, voor het nog niet ingevulde. Op de tafels stonden toppings, die ieder zelf aan de soep kon toevoegen. Ringetjes van bosui, stukjes puntpaprika en krulpeterselie. Ook waren er meerdere soorten brood, met verschillende smaken roomkaas. En er was fruit toe.

Voor de maaltijd heb ik de gedachten van Janny van der Heijden gedeeld, met een gebedsdoublesteen een tafelgebed gedubbeld en dat uitgesproken voor de maaltijd. Tijdens de maaltijd hebben we gesprekjes gevoerd over vrijheid aan de hand van gesprekskaartjes die op iedere tafel werden neergelegd. Mooie gesprekken ontstonden hierdoor. Ook hebben we nog een filmpje bekeken over de vrijheid van twee dansers. Een danseres die door een ongeluk een arm was kwijtgeraakt en haar danspartner die een been miste. Zo ontroerend.

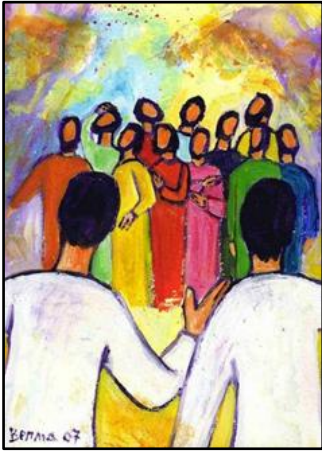
Nab heeft een stukje voorgelezen dat hij zelf had geschreven over hoe hij denkt over vrijheid. Hieronder is dat te lezen.

*Vrijheid is heel bijzonder
en ik mag er deel van uitmaken
Daar ben ik dankbaar voor
en ik ben ook heel blij
dat ik er deel van mag uitmaken.
Ik heb veel verhalen gehoord over de oorlog van mijn vader.
Vrijheid is ook dat je in God mag geloven
En dat je elkaar lief mag hebben
En dat je voor je medemens mag zorgen.
Vrijheid is naar elkaar omzien
en naar elkaar luisteren
en mekaar respecteren
en mekaar de ruimte geven.
Het mag eigenlijk niet meer gebeuren.
Waarom gebeuren er zulke dingen?
Ik kan er niet tegen.*

De mensen die aanwezig waren, vonden het een fijne bijeenkomst en dachten allemaal dat het zeker voor herhaling vatbaar is. We danken SOVAK voor de gastvrijheid waarbij we de ruimte mochten gebruiken en de diaconie van 'De Verbinding' voor de donatie van voedsel naast de soep. Ook Kees Groeneveld en Annie en Wout Meijer voor de helpende handen voor- en tijdens de maaltijd.

Lianne van der Wel – van Reeuwijk
Geestelijk Verzorger SOVAK

Schuurdienst op Hemelvaartsdag

Op 14 mei, Hemelvaartsdag, waren we te gast op het melkveebedrijf van Kees en Erica Sprangers aan de Oude Weg. Ondanks het weer, plensbuien afgewisseld met korte perioden zon en een niet al te hoge temperatuur, was de opkomst heel goed. Douwe van de Berg had zelfs geen stoel meer. De ruimte in de loods was afgeschermd met een halve cirkel grote strobalen, wat een echte boerschuur sfeer gaf.

De dienst werd voorbereid door de oecumenische werkgroep. De dienst werd geleid door Petra Mergaerts (pastoraal werker) van de Immanuel parochie en voorganger ds. Marijn Gilhuis van de Protestantse gemeente De Verbinding. Douwe van de Berg was Lector. Dit alles met medewerking van De Cantorij o.l.v. Mariëtte Verkerk. Kitty Lokate speelde op het orgel.

Het thema van de dienst was: *'Waar kunnen we Jezus zien?'*

Allereerst mocht Kees Sprangers de geschiedenis vertellen van het bedrijf. Daarna zongen we het toepasselijke openingslied: *'Zomaar een dak boven wat hoofden'*.

De overdenking was een dialoog tussen Petra Mergaerts en Marijn Gilhuis over het thema (met Hemelvaart wordt herdacht dat de discipelen afscheid nemen van Jezus) en hoe wij zelf omgaan met het verlies van een naaste.

Rouw kan heel zwaar zijn en het is voor iedereen anders. Aan het eind hiervan vertelden enkele gemeenteleden hoe zij met verlies omgaan of er nog middenin zitten en hoe zij uiteindelijk toch de nabijheid van God ervaren en daarop mogen/kunnen rekenen.

De collecte was zowel bestemd voor Memisa en voor het Annahuis.

Aan het eind van de dienst werd het Onze Vader gezongen en de dienst werd afgesloten met de Zegen van St. Patrick.

De bloemengroet was bestemd voor Wim en Magda Groeneveld. Erica werd verrast met een boeket bloemen en voor Kees en de zonen waren er enkele flesjes bier.

De koffie en thee zorgden weer voor warme handen na de dienst en de cake (gebakken door enkele gemeenteleden) werd erg gewaardeerd.

Met hartelijke dank aan allen die deze dienst mogelijk hebben gemaakt.

Nel Eestermans
Ouderling

Zegenbede van St. Patrick

De Heer zij voor u, om u de juiste weg te wijzen.

De Heer zij naast u, om u in de armen te sluiten en om u te beschermen tegen gevaar.

De Heer zij onder u om u op te vangen wanneer u dreigt te vallen.

De Heer zij in u om u te troosten als u verdriet hebt.

Hij omgeve u als een beschermende muur wanneer anderen over u heen vallen.

De Heer zij boven u om u te zegenen.

Zo zegene u God vandaag, morgen en in der eeuwigheid.

Amen.

*Sint Patrick
Ierse monnik, 5e eeuw*

Actie Vakantietas

Net als voorgaande jaren zet de diaconie zich, in samenwerking met kerken en bedrijven in de gemeente Drimmelen, in om de Actie Vakantietas opnieuw tot een succes te maken.

Cocky Bongers is dit jaar de voortrekker van het hele gebeuren. Zo'n 160 tassen worden de komende tijd gevuld met allerhande speelgoed zoals knutselspulletjes, buitenspeelgoed, een tijdschrift, een boek en wat lekkers. We speuren naar mooi speelgoed dat niet te veel kost en duurzaam is. De kringloop is ons hierbij behulpzaam.

De tassen zijn bestemd voor kinderen van 0 -12 jaar uit gezinnen met een smalle beurs die wonen in de gemeente Drimmelen. Met vakantie gaan is vaak lastig of onmogelijk. Maar spelen kan natuurlijk altijd en overal.

Om een tas te kunnen vullen is € 15,00 nodig. We nodigen u van harte uit een tas te sponsoren (meer dan één mag natuurlijk ook). Om de kinderen te laten weten dat deze cadeau-tas niet uit de lucht komt vallen, wordt er een vakantiekaart in de tas gedaan. Op de kaart komt, als u de tas heeft gesponsord, uw voornaam te staan. Zo blijft de privacy gewaarborgd maar is de actie niet helemaal anoniem.

Daarnaast wordt er in de maanden mei en juni een aantal keren voor de vakantietassen gecollecteerd. Genoeg mogelijkheden dus om de actie te steunen.

De tassen worden begin juli, in de week voordat de zomervakantie begint, thuisbezorgd. Het bezorgen van de tassen is een hele klus. Bezorgers van de tassen zijn dan ook van harte welkom. Hetzelfde geldt voor het inpakken van de tassen en het schrijven van de kaarten. Wilt u helpen? Meldt u zich aan bij de diaconie. Alle hulp is welkom!

Als u een tas wilt sponsoren kunt u uw bijdrage storten op:
NL 96 RABO 0373 7392 30 t.n.v. Diaconie van de Protestantse Gemeente Terheijden-Wagenberg o.v.v. Vakantietas
NL74 RABO 0373 7105 26 t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente Lage Zwaluwe o.v.v. Vakantietas

Namens de diaconie van De Verbinding en namens de kinderen: hartelijk dank!

Cocky Bongers
Joke Geerse

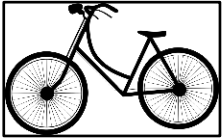
Hulp gevraagd voor Actie Vakantietas

Voor het laatste deel van Actie Vakantietas hebben we extra handen nodig, voor het inpakken van de tasjes en vooral voor het rondbrengen in de week voor de grote vakantie. Dat is de eerste week van juli.

Mogen we u bellen? Stuur dan een berichtje naar Loes van der Eijk, 06 – 38 70 62 03.

Mij spreekt de blomme een tale

Eerst maar een vraag bij bovenstaande dichtregel: weet u het vervolg van het gedicht van Guido Gezelle? Ik geef het grif toe: ik moest het opzoeken.

*Mij spreekt de blomme een tale,
mij is het kruid beleefd,
mij groet het altemale
dat God geschapen heeft!*

Wat een prachtig beeld van de Vlaamse dichter: God spreekt tot ons in alles wat groeit en bloeit. Guido Gezelle sluit af met een uitroepteken, alsof hij wil benadrukken: het is de Schepper zelf die ons groet!

Laatst fietste ik langs bermen en velden vol geur en kleur. Als ik één bloem voor het voetlicht wil brengen dan is het wel de klaproos. In de felrode, tere bloembladeren zie ik zowel kracht als kwetsbaarheid. Het was me al eerder opgevallen, maar nu las ik het ook: de klaproos vertoont zich vaak als eerste op onbegroeide bodem met voedselarme grond. Vandaar dat deze pioniersplant bijvoorbeeld op bouwterreinen opduikt. Het zaad van de klaproos is zo kiemkrachtig dat het gerust tientallen jaren in de bodem ligt om alsnog te ontwaken als de grond wordt omgewoeld. Dat noem ik nog eens flower power!

De klaproos – in het Engels ‘poppy’ – staat symbool voor de Eerste Wereldoorlog toen de bloem rijkelijk bloeide op de slagvelden in Vlaanderen. Niet voor niets staat de klaproos voor troost, herinnering en vrede.

Het vraagt wel een en ander van ons om goed te verstaan wat gezien en gehoord wil worden. Het luistert nauw of wij de tekens verstaan. In onze achtertuin staat een eerste exemplaar van het vingerhoedskruid in bloei. Voor het eerst zie ik er een vingerwijzing in naar Boven. Inderdaad, *Mij spreekt de blomme een tale*,

Predikant en dichter Jan Wit, zelf blind, schreef lied 978: Aan U behoort, o Heer der heren. Een scheppingslied over de aarde met haar wel en wee; over God die het jonge leven wakker roept en de bloemen op de velden met koninklijke pracht bekleedt. Vers vier is verwoord als een bede. Daarmee wil ik afsluiten en u een alleszins vruchtbare zomertijd toewensen.

*Laat dan mijn hart U toebehoren
en laat mij door de wereld gaan
met open ogen, open oren
om al uw tekens te verstaan.
Dan is het aardse leven goed,
omdat de hemel mij begroet.*

Jolanda Vos - van der Linde, pastoraal medewerker

Stichting Vrienden van DHAN

Deze maand een stukje over het belang van communicatie, met name op het platteland waar kennis over en toegang tot sociale media niet of nauwelijks aanwezig is.

De DHAN Foundation introduceerde het thema 'ICT voor de armen' met als doel informatietechnologie toegankelijk te maken en het levensonderhoud van kansarme gemeenschappen te versterken. Het programma omvat 14 gemeenschapscolleges en 162 dorpsinformatiecentra (VIC's), waar bewoners digitale vaardigheden ontwikkelen en toegang krijgen tot informatie, goederen en diensten. De VIC's opereren op panchayat (dorps-)niveau, terwijl de gemeenschapscolleges op blok (regio)niveau functioneren; beide leveren een bijdrage aan de ontwikkeling van lokaal relevante inhoud.

Rond het thema 'ICT voor ontwikkeling' werd tevens een federaal model opgezet, bestaande uit gebruikersgroepen op VIC-niveau en een districtsfederatie.

Na vijf jaar werd het Thagavalagam-model ontwikkeld ten behoeve van verdere opschaling, gebaseerd op vijf pijlers: lokale ICT-dienstverlening, ICT-gerelateerde werkgelegenheid via gemeenschapscholen, lokaal relevante inhoud, versterking van maatschappelijke instellingen en ondersteuning op het gebied van hardware en software.

Na de tsunami werkte de DHAN Foundation intensief samen met getroffen vissers- en landbouwgemeenschappen aan langetermijnonontwikkeling, met bijzondere aandacht voor rampenbestrijding. Via dorpsinformatiecentra met internettoegang werden diverse ICT-toepassingen geïntroduceerd. Daarnaast ondersteunde de organisatie de oprichting van het gemeenschapsradiostation Kalanjiam Samuga Vanoli in Nagapattinam, Tamil Nadu. Het project werd gefinancierd door UNDP in het kader van het Tsunami Recovery Support Programme, terwijl VOICES in Bangalore technische ondersteuning verleende. Het radiostation werd in oktober 2006 operationeel. Ter vergroting van de maatschappelijke reikwijdte werd, naast radio en ICT-centra, ook video als medium ingezet.

Bij onze bezoeken aan de dorpen hebben wij gezien hoe aandachtig er geluisterd wordt naar de uitzendingen. Wat wij zouden beschouwen als geluidsoverlast, want schallend luid over straat, wordt in de dorpen ervaren als een prettige manier om op de hoogte te worden gehouden over van alles en nog wat. Diny vergeleek het eens met de dorpsomroeper. Mensen worden geïnformeerd over cursussen, kinderen worden gestimuleerd de bijscholing te gaan bezoeken, in geval van dreigende weersomstandigheden worden waarschuwingen en adviezen uitgezonden.

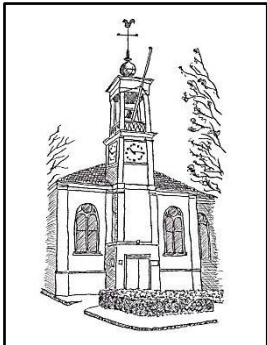
Contact houden en verbinding vergroten, het is zo belangrijk!
Hierbij twee beelden uit een video van DHAN over dit project.

De Vrienden van DHAN bouwen mee aan een rechtvaardiger en duurzamere samenleving en wij kunnen dat dankzij uw financiële steun. Blijft u ons helpen?

U kunt doneren op Bankrekening: IBAN NL77 RABO 0120 2603 36.

Van harte dank voor uw giften namens de drie bestuursleden:

Diny Fockens-Brink, secretaris;
Corné de Jonge, penningmeester;
Annette Houtekamer-van Dam, voorzitter

Lage Zwaluwe

Kerkgebouw:

Kerkstraat 49, Lage Zwaluwe
Postadres: Schoven 1
4926 DR Lage Zwaluwe

Bankrekeningnummers:

Bankrekening College van Kerkrentmeesters:
NL40 RABO 0373 7073 55 of
NL77 RABO 0126 7069 56
t.n.v. Protestantse gemeente te Lage Zwaluwe

Bankrekening kerkblad:
NL40 RABO 0373 7074 52
t.n.v. Protestantse gemeente te Lage Zwaluwe

Bankrekening solidariteitskas:
NL31 RABO 0373 7075 17 t.n.v. Protestantse
gemeente te Lage Zwaluwe

Bankrekening De Cantorij:
NL 96 RABO 0373 7428 19
t.n.v. PG Lage Zwaluwe Cantorij

Bankrekening Diaconie:
NL74 RABO 0373 7105 26
t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente
Lage Zwaluwe

Terheijden – Wagenberg

Kerkgebouw:

Hoofdstraat 1, Terheijden

Bankrekeningnummers:

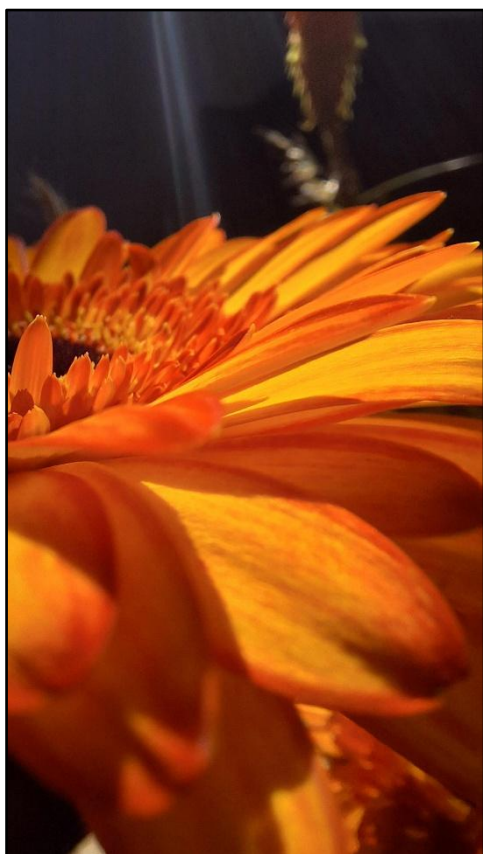
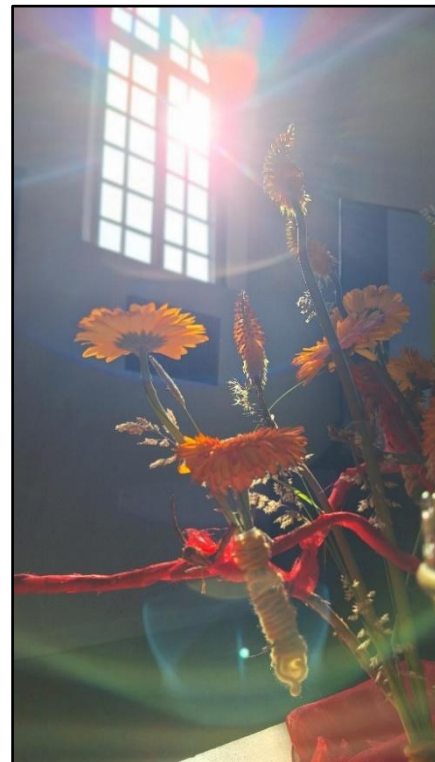
Bankrekening College van Kerkrentmeesters:
NL73 RABO 0373 7298 47
t.n.v. CvK Beheer Protestantse gemeente
Terheijden – Wagenberg

Bankrekening Diaconie:
NL96 RABO 0373 7392 30
t.n.v. Diaconie van de Protestantse gemeente
Terheijden – Wagenberg

Beziel – Elke dag kan het Pinksteren zijn

Waar kon zijn ziel nog aanhaken nu hij kwijt was wat hem lief was. Zijn leven was niet meer hetzelfde, zoveel was wel duidelijk. Was dit een einde of een nieuw begin? 'In het begin was alles woest en doodsdacht hij. Ja, dat was het, zo kon hij zich voelen, woest. En doodsd, soms ook als hij zichzelf zag.

'En God Geest zweefde over het water', was de volgende zin van die tekst. Dat verraste hem. Hij voelde een zachte veer van de geestduif neerwarrelen op de woeste aarde. God is er ook, ondanks als donkerte en chaos. Heel voorzichtig verzachtte dat veertje van de Geest wat verhard was in hem. Een lichtstraal van de Geest scheen door het doodse heen, het kraakte in zijn voegen. Hij voelde verzachting in zijn binnenste, in de stilte van de binnenkamer. Hij begrijpt het niet, het overkwam hem. Zo onverwacht. Het was anders nu, hij voelde weer leven stromen door zijn ziel. Het is alsof God hem weer nieuwe levensadem inblies. Vreemd, maar zo voelt het wel.

Hoe was het zo gekomen? Het was voor hem vreemd, zoals het vreemd was door de vrienden van Jezus om elkaar in de eigen taal te verstaan toen het Pinksteren was. Het was vreemd, en bekend tegelijk. Hij herkende het licht van God, het gevoel dat hem optilde en lichter maakte. Hij voelde zich kwetsbaar, alsof God door de bescherming die in hem zat heen brak. Toen kon hij God pas 'verstaan'. Wat een verschil tussen toen en nu. 'Nu' brak het licht door. Hij verstond de taal van het innerlijk. Hij kon zichzelf zijn, wist zich gezien door God, beziel, om een nieuwe start te maken. Dat gaf hem de kracht om op te staan.

Ds. Marijn Gilhuis

Bij het bovenstaand stuk vond ik *Ochtendgebed* in het boek *Op de vleugels van verwondering* van Janneke Nijboer¹, dat begint met:

*Doe mij opstaan uit de slaap,
maak me klaar om Jouw
nieuwe dag te ontvangen.*

De foto's van het bloemstuk van Pinksteren zijn gemaakt door Marijn Gilhuis

¹ Kokboekencentrum, Utrecht, 2023, p. 70